

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

אחת שאלתי
מאת ה' אותה
אבקש

Rabbi Meir Goldwicht

יז' אלול תשס"ט • September 6, 2009

מתן כהן הפעל הרגו לפני המזבחות וישם הכהן פקדות על בית ה' : (יט) ויקח את שרי המאות ואת הכרי ואת הרצים ואת כל עם הארץ וירידו את המלך מבית ה' ויבואו דרך שער הרצים בית המלך וישב על פסא המלכים : (כ) וישמח כל עם הארץ והעיר שקטה ואת עתליהו המיתו בחרב בית מלך המלך :

(א) בן שבע שנים יהואש במלכו : פ (ב) בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם ושמ אמו צביה מבאר שבע : (ג) ויעש יהואש הישר בעיני ה' כל ימיו אשר הורהו יהויכד הכהן :

10) ילקוט שמעוני (שם)

ויוציא את בן המלך ויתן עליו את הנזר ואת הערוה, נזר כלילא, עדות א"ר יהודה אמר רב עדות היא לבית דוד שכל הראוי למלכות הולמתו וכל מי שאינו ראוי למלכות אינו הולמתו

11) דברי הימים ב' (כד:טו-כד)

(טו) ויזקן יהויכד וישבע ימים וימת בן מאה ושלשים שנה במותו : (טז) ויקברהו בעיר דויד עם המלכים פי עשה טובה בישראל ועם האלהים וביתו : (יז) ואחרי מות יהויכד באו שרי יהודה וישתחוו למלך אז שמע המלך אליהם : (יח) ויעזבו את בית ה' אל ה' אבותיהם ויעבדו את האשרים ואת העצבים ויהי קצף על יהודה וירושלם באשמתם זאת : (יט) וישלח בהם נבאים להשיבם אל ה' ויעידו כס ולא האזינו : (כ) ורוח אלהים לבשה את זכריה בן יהויכד הכהן ויעמד מעל לעם ויאמר להם כה אמר האלהים למה אתם עבדים את מצות ה' ולא תצליחו פי עזבתם את ה' ויעזב אתכם : (כא) ויקשרו עליו וינגמיהו אבן במצנת המלך בחצר בית ה' : (כב) ולא זכר יואש המלך הסוד אשר עשה יהויכד אביו עמו ויהרג את בנו וכמותו אמר ירא ה' וידרש : (כג) ויהי לתקופת השנה עלה עליו חיל ארם ויבאו אל יהודה וירושלם וישחיתו את כל שרי העם מעם וכל שללם שלחו למלך דרמשק : (כד) פי במצער אנשים באו חיל ארם וה' נתן בידם חיל לרב מאד פי עזבו את ה' אל ה' אבותיהם ואת יואש עשו שפטים :

12) מדרש רבה – פרי יואר

פרעה היה אחד מד' בני אדם שעשו עצמן אלהות והרעו לנפשם ואלו הן, חירם, ונבוכדנצר, ופרעה, ויואש מלך יהודה, חירם מנין שנאמר (שם /יחזקאל/ כח) אמור לנגיד צור וגו' ותאמר אל אני, ומנין ששחת לנפשו שנאמר (שם /יחזקאל כ"ח/) גבה לבך ביופיך שחת חכמתך על יפעתך על ארץ השלכתך לפני מלכים נתתיך לראוה כך, נבוכדנצר מנין שעשה עצמו אלוה דכתיב (ישעיה יד) אעלה על במתי עב אדמה לעליון, א"ל הקב"ה (שם /ישעיהו י"ד/) אך אל שאול תורד אל ירנתי בור, מה עשה לו הקב"ה הגלהו למדבר עד שהוא במלכותו והאכילו עשב כבהמות שנאמר (דניאל ד) ועשבת כתורין יאכל והיו הבהמות והחיות רואין אותו בדמות נקבה שנאמר (חבקוק ב) ושווד בהמות יחיתן מדמי אדם וחמס ארץ קריה וגו' כענין שנאמר (דברים ז) ולא תחתן בס, ועל כל זאת ולבב אינש יהיב ליה דכתיב (דניאל ד) ולקצת יומיא אנא נבוכדנצר עיני לשמאי נטלת ומנדעי עלי יתוב, ופרעה מנין שעשה עצמו אלוה שנאמר (יחזקאל כט) לי יאורי ואני עשיתי, מסרו הקב"ה ביד אויביו שנאמר (ירמיה מד) כה אמר ה' הנני נותן את פרעה חפרע מלך מצרים, מה חפרע כענין שנאמר (במדבר ה) ופרע את ראש האשה ונתן על כפיה את מנחת הזכרון, וכתיב (ישעיה יט) ביום ההוא יהיה מצרים כנשים, יואש מנין שעשה עצמו אלוה דכתיב (דברי הימים ב כד) ואחרי מות יהויכד באו שרי יהודה וישתחוו למלך אז שמע המלך אליהם, מהו וישתחוו למלך שעשאוהו אלוה, אמרו לו אלולי שאתה אלוה לא היית יוצא לאחר שבעה שנים מבית קדשי הקדשים, אמר להן כך הוא וקבל על עצמו ליעשות אלוה והשחית לנפשו, שנאמר (שם /דברי הימים ב' כ"ד/) ויהי לתקופת השנה עלה עליו חיל ארם, וכתיב (שם /דברי הימים ב' כ"ד/) ואת יואש עשו שפטים, אל תקרי שפטים אלא שפוטים, וכתיב (שם /דברי הימים ב' כ"ד/) ובלכתם ממנו כי עזבו אותו במחלויים רבים וגו' וימת ולא קברוהו בקבורת המלכים

13) תלמוד בבלי – מס' גיטין (נו):

אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה : סח לי זקן אחד מאנשי ירושלים, בבקעה זו הרג נבזוראדן רב טבחים מאתים ואחת עשרה רבוא, ובירושלים הרג תשעים וארבע רבוא על אבן אחת, עד שהלך דמן ונגע בדמו של זכריה, לקיים מה שנאמר : (הושע ד') ודמים בדמים נגעו. אשכחיה לדמיה דזכריה דהוה קא מרתח וסליק, אמר : מאי האי? אמרו ליה : דם זבחים דאשתפוך. אייתי דמי ולא אידמו, אמר להו : אי אמריתו לי - מוטב, ואי לאו - מסריקנא לבשרייכו במסרקי דפרזלי. אמרי ליה : מאי נימא לך, נבייא הוה בן דהוה קא מוכח לן במילי דשמאי, קמינן עילויה וקטלינן ליה, והא כמה שנין דלא קא נייה דמיה. אמר להו : אנא מפייסנא ליה. אייתי סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה קטל עילויה ולא נח, בחורים ובתולות קטל עילויה ולא נח, אייתי תינוקות של בית רבן קטל עילויה ולא נח, א"ל : זכריה, זכריה, טובים שבהן איבדתים, ניחא לך דאבדינהו לכולהו? כדאמר ליה הכי נח. בההיא שעתא הרהר תשובה בדעתיה, אמר : ומה אם על נפש אחת - כך, ההוא גברא דקטל כל הני נשמתא - על אחת כמה וכמה ! ערק אזל שדר שטר פרטתא בביתיה ואגייר.

14) תלמוד בבלי – מס' חגיגה (טו).

תנו רבנן : מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת, והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו. אמר לו : מאיר, חזור לאחריך, שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת. אמר ליה : אף אתה חזור כך. - אמר ליה : ולא כבר אמרתי לך : כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים - חוץ מאחר.

(15) מדרש רבה (קהלת)

לאחר ימים חלה אלישע בן אבויה אתון אמרין לר"מ אלישע חולה אזל לגביה א"ל חזור בך אמר ליה ועד כדון מקבלין א"ל ולא כתיב (תהלים צ') תשב אנוש עד דכא עד דכדוכה של נפש, באותה שעה בכה אלישע בן אבויה ומת, והיה ר' מאיר שמח ואומר דומה שמתוך תשובה נסתלק ר

(16) יחזקאל (פרק לג')

(א) נִהְיֶה דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר: (ב) בֵּן אָדָם דִּבֶּר אֶל בְּנֵי עַמּוּךְ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אַרְצָךְ כִּי אָבִיא עָלֶיךָ חֶרֶב וְלָקַחְתִּי עִם הָאָרֶץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנָחֲנּוּ אֹתוֹ לְהֵם לְצִפָּה: (ג) וְרָאָה אֶת הַחֶרֶב בָּאָה עַל הָאָרֶץ וְתַקַּע בְּשׁוֹפָר וְהִזְהִיר אֶת הָעָם: (ד) וְשָׁמַע הַשְּׁמַע אֶת קוֹל הַשׁוֹפָר וְלֹא נִזְהָר וְתַבּוֹא חֶרֶב וְתַקַּח הוּ דָמוֹ בְּרֹאשׁוֹ יְהִיָּה וְהוּא נִזְהָר נִפְשׁוֹ מִלֹּט: (ו) וְהִצִּיפָה כִּי יִרְאָה אֶת הַחֶרֶב בָּאָה וְלֹא תַקַּע בְּשׁוֹפָר וְהָעָם לֹא נִזְהָר וְתַבּוֹא חֶרֶב וְתַקַּח מֵהֶם נֶפֶשׁ הוּא בְּעוֹנוֹ נִלְקַח וְדָמוֹ מִיַּד הַצִּיפָה אֲדַרְשׁ: (ז) וְאַתָּה בֶן אָדָם צִיפָה נִתְתִּיךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר וְהִזְהַרְתָּ אֹתָם מִמֶּנִּי: (ח) בְּאֲמַרִי לְרֹשַׁע רֹשַׁע מוֹת תָּמוּת וְלֹא דְבַרְתָּ לְהִזְהִיר רֹשַׁע מִדְּרַכּוֹ הוּא רֹשַׁע בְּעוֹנוֹ יָמוּת וְדָמוֹ מִיַּדךָ אֲבַקֵּשׁ: (ט) וְאַתָּה כִּי הִזְהַרְתָּ רֹשַׁע מִדְּרַכּוֹ לְשׁוֹב מִמֶּנֶּה וְלֹא שָׁב מִדְּרַכּוֹ הוּא בְּעוֹנוֹ יָמוּת וְאַתָּה נִפְשֶׁךָ הַצִּלְתָּ: (י) וְאַתָּה בֶן אָדָם אָמַר אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אָמַרְתֶּם לֵאמֹר כִּי פְשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכֵם אֲנַחְנוּ נִמְקִים וְאַיִךְ נַחֲיָה: (יא) אָמַר אֲלֵיהֶם חֵי אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְקֹנֵךְ אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַרֹשָׁע כִּי אִם בְּשׁוֹב רֹשַׁע מִדְּרַכּוֹ וְחֵיָה שׁוֹבוּ שׁוֹבוּ מִדְּרַכְכֶם הֲרַעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: פ

(17) תלמוד בבלי – מס' ברכות (לב).

וא"ר אלעזר מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים שנא' ואתה קח לך מהבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינך ובין העיר: